

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔๙/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีนโยบายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ โดยแบ่งออกเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Border SEZs) และเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ (Cluster - Based SEZs) เพื่อให้การพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมและแรงงานในพื้นที่พัฒนาพิเศษดังกล่าว ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเพิ่มขีดความสามารถ อุตสาหกรรมสาขาหลัก มีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลด้วย จะทำให้การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลักดำเนินการได้ดียิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะให้ คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มเติมข้อเสนอแนะในรายงานว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมสาขาหลัก ต้องบูรณาการ กับพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Border SEZs) และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในรูปแบบคลัสเตอร์ (Cluster - Based SEZs) เพื่อให้การดำเนินการมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบาย ของรัฐบาล

นายเกษิต ภิรมย์

๑. รายงานของคณะกรรมการระบุว่า อุตสาหกรรม ๕ สาขาหลักที่สามารถพัฒนาต่อยอด และเพิ่มมูลค่าได้ ประกอบด้วย (๑) ยานยนต์และชิ้นส่วน (๒) ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (๓) ปิโตรเคมี และพลาสติก (๔) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และ (๕) เกษตรแปรรูป อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากศักยภาพ ของประเทศไทยในปัจจุบัน จะพบว่า อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมสาขาหลักที่ประเทศไทย มีศักยภาพในระดับสูงสุด เนื่องจากมีการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลผลิตทางการเกษตรยังสามารถนำไปแปรรูปได้หลากหลาย อาทิ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องสำอาง หรืออาหารสัตว์ รวมทั้ง กระบวนการผลิตและแปรรูปยังสามารถดำเนินการอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ด้วย จึงเป็นอุตสาหกรรม ที่สามารถพัฒนาให้เป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ยุค ๔.๐ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนา ต่อยอดอุตสาหกรรมสาขาหลักควรให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในระดับสูงสุด

๒. ควรพิจารณากำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนประกอบธุรกิจตามประเภทอุตสาหกรรม (cluster) ที่ต้องการสนับสนุนและส่งเสริม เช่น การพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อรองรับอุตสาหกรรมดังกล่าว หรือ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และสภาอุตสาหกรรม หรือหอการค้า เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ต้องการส่งเสริมภาคเอกชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ภาคเอกชนเล็งเห็นถึงโอกาสและเกิดความสนใจที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าว

๓. ควรวางแผนเกี่ยวกับสัดส่วนแรงงานต่างด้าว เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีย่านสอดคล้องกับอุปสงค์และอุปทานของอุตสาหกรรมสาขาหลักแต่ละประเภท รวมทั้ง ป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วย ซึ่งจะช่วยให้การประกอบธุรกิจของภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงแรงงานและกระทรวงอุตสาหกรรม จะต้องประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างกัน

๔. ควรพิจารณาวางแผนเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีแหล่งพลังงานที่เพียงพอต่ออุตสาหกรรมหลักแต่ละประเภท โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กระทรวงพลังงาน รวมทั้ง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สถาบันบัญญัติแห่งชาติและรัฐบาล จะต้องประสานเชื่อมโยงการดำเนินการเพื่อบูรณาการแผนการดังกล่าวด้วย

นายวินัย ดะห์ลัน

๑. ประเทศไทยมีศักยภาพระดับสูงในการศึกษาวิจัยด้านอาหารฮาลาล โดยมีศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ศึกษาวิจัยด้านดังกล่าว ทำให้นักวิจัยและพัฒนาจากประเทศต่าง ๆ เดินทางมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรพิจารณาให้การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยอาหารฮาลาลของประเทศไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนวัตกรรม

๒. ควรให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยประกอบธุรกิจและช่วยให้ตลาดภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

นายเสรี สุวรรณภานนท์

๑. ควรดำเนินการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยให้มีแนวคิดยอมรับศักยภาพ องค์กรความรู้ และทักษะของคนไทยด้วยกัน เพื่อจะได้มีการนำองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยและทักษะด้านต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาศักยภาพและองค์ความรู้จากต่างประเทศ

๒. ควรส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างจริงจังในการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้ง การเรียนการสอนและฝึกอาชีพผู้ต้องโทษในเรือนจำ

๓. ควรสนับสนุนและส่งเสริมภาคการเกษตรอย่างจริงจัง ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมจึงควรดำเนินการเพื่อช่วยเหลือและรองรับภาคการเกษตรเป็นสำคัญ เช่น การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้นวัตกรรมในการเพาะปลูก ซึ่งจะช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้ผลผลิตจำนวนมาก โดยใช้ต้นทุนและแรงงานจำนวนไม่มาก รวมทั้งการจัดหาตลาดสำหรับระบายสินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน เป็นต้น

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

๑. ควรมีโครงการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยแก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่ของตนเอง ให้ความเจริญก้าวหน้าต่อไป

๒. ควรพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับแนวทางในการจัดลำดับความสำคัญของการเพิ่มขีดความสามารถ อุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศ ให้รอบคอบอีกครั้งหนึ่ง โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ภาคเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้และสร้างความมั่นคง ทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายนิกร จำนง

๑. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรปรับปรุงแก้ไขให้รายงาน เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มเติมรายละเอียด และยกตัวอย่างเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่สำคัญในแต่ละสาขาของอุตสาหกรรมสาขาหลัก เพื่อจะเป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำประเด็นต่าง ๆ ไปดำเนินการแก้ไขและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ให้เจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นและผลักดันให้การปฏิรูปเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. นอกจากรัฐจะมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) แล้ว รัฐยังควรมีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีจากต่างประเทศด้วย เพื่อให้บุคลากร ของประเทศสามารถพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และความชำนาญทางด้านการผลิตในภาคอุตสาหกรรมต่อไป

๓. ควรมีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นไทย แบบร่วมสมัย เพื่อให้สินค้าส่งออกของไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมทั้งมีความโดดเด่นและแตกต่างจากสินค้าของประเทศ คู่แข่งทางการค้า ซึ่งย่อมจะทำให้สินค้าของไทยสามารถแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่นในตลาดโลกได้

พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์

๑. ควรส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สถานประกอบการ สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเกื้อกูลและเกิดความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ต่อไป

๒. รัฐควรเร่งพัฒนาให้คนไทยมีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ภาคอุตสาหกรรม กำลังขาดแคลนบุคลากรและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อพัฒนาให้อุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศ เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

๓. ควรส่งเสริมให้มีการนำวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต ของภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้อุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตที่ดีขึ้น และได้มาตรฐานระดับสากล

๔. คณะกรรมาธิการฯ ควรพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ในการปรับทัศนคติให้คนไทยมีความเชื่อมั่นว่าประเทศไทยมีความสามารถและมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาให้อุตสาหกรรมสาขาหลักเจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

เนื่องจากรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก ได้เสนอแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลักในลักษณะที่เป็นภาพรวม จึงทำให้ข้อเสนอดังกล่าวเป็นข้อเสนอในเชิงหลักการทั่วไปและอาจขาดรายละเอียดที่สำคัญบางประการ ดังนั้น คณะกรรมาธิการฯ จึงควรเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหา รวมทั้งแนวทางแก้ไข ตลอดจนกำหนดเป้าหมายของอุตสาหกรรมสาขาหลักในแต่ละสาขาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรัฐบาลสามารถนำรายงานฉบับนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลักดันและขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นต่อไป

นายชูชัย ศุภวงศ์

แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศไทยให้เติบโตอย่างมั่นคงนั้น ควรคำนึงถึงรากฐานที่สำคัญของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยควรพัฒนาอุตสาหกรรมสาขาหลักควบคู่ไปกับการดำรงและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ภูมิปัญญา ยังคงอยู่คู่กับสังคมไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพเดิมและไม่เกิดความเสื่อมโทรม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศไทยสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของแรงงานไทย และร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ.

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

๑. ควรสนับสนุนและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคแรงงานให้ครอบคลุมถึงการพัฒนาคุณภาพและฝีมือของแรงงานในระดับต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้สถานประกอบการกิจการมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต ซึ่งจะช่วยให้กำลังแรงงานได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะฝีมือที่สูงขึ้น เพื่อสร้างผลผลิตและรายได้ที่สูงขึ้นตามมาตรฐานฝีมือแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. รัฐควรสนับสนุนให้สถาบันอาชีวศึกษาของภาคเอกชนที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับสถาบันอาชีวศึกษาของภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือและทักษะให้แก่แรงงานไทยตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งตลาดแรงงานไทยและต่างประเทศ ตามที่สถาบันอาชีวศึกษาของภาคเอกชนมีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน เช่น ด้านภาษา ด้านจริยธรรมและด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๓. รัฐควรสนับสนุนและอนุญาตให้สถาบันอาชีวศึกษาของภาคเอกชนสามารถเพิ่มบทบาทในการบริหารจัดการ เพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้ประกอบอาชีพในประเทศไทยให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียนและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

๔. รัฐควรสนับสนุนให้ผู้แทนจากสถาบันอาชีวศึกษาของภาคเอกชน หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิของภาคเอกชนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประเทศ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนา กำลังแรงงานแห่งชาติ ในร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนา กำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีคุณภาพ มีทักษะและมีความชำนาญสามารถทำงานที่มีความหลากหลายและมีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. รัฐควรนำรูปแบบการพัฒนาฝีมือแรงงานของประเทศที่พัฒนาแล้วมาพิจารณาศึกษา เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยอาศัยภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการและให้ภาครัฐเป็นเพียงฝ่ายสนับสนุนเท่านั้น ซึ่งจะช่วยให้แรงงานได้รับการพัฒนาฝีมือควบคู่ไปกับการทำงาน กล่าวคือ แรงงานจะได้รับเงินเดือนและสามารถไปฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือตนเองและนำความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้อบรมมาใช้ในการพัฒนาการทำงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรแก้ไขความในมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อให้มีความเหมาะสม ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาฝีมือแรงงานแบบครบวงจร ดังนั้น จึงควรแก้ไข เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ คำว่า “การพัฒนากำลังแรงงาน” หมายความว่า กระบวนการที่มุ่งเสริมให้บุคคลได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อปรับปรุงความสามารถในการปฏิบัติงานและปรับปรุงพฤติกรรมการทำงานให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ โดยผ่านทางการศึกษา การฝึกอบรม หรือการพัฒนาในลักษณะต่าง ๆ ”

นอกจากนี้ คำนิยามอื่นในมาตรา ๓ เช่น คำว่า “การพัฒนา” คณะกรรมการฯ ควรพิจารณา ทบทวนคำนิยามดังกล่าว เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่น เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะมีคำว่าพัฒนาอยู่หลายแห่ง ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความกฎหมายได้

๓. ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ (๓) ของร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนา กำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. โดยให้เพิ่มเติมคำว่า (องค์การมหาชน) หลังตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบัน คุนวุฒิวินิจฉัย เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. การที่มาตรา ๕ (๔) ของร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. กำหนดให้มีผู้แทนฝ่ายนายจ้าง และผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการคัดเลือกโดยการสรรหา จำนวนฝ่ายละสองคน เป็นกรรมการ ซึ่งจะเห็นว่าจำนวนกรรมการที่เป็นผู้แทน จากฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ฝ่ายละ ๒ คน อาจเป็นจำนวนที่น้อยเกินไป ดังนั้น จึงควรกำหนดให้มีผู้แทน จากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวมากกว่านี้ เพื่อให้แรงงาน ที่มีทักษะสามารถมีเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน และทำให้การพัฒนาฝีมือแรงงานประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

ปัจจุบันนอกจากเทคโนโลยีจะมีความสำคัญแล้ว การพัฒนาแรงงานของประเทศก็มีความสำคัญ เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในเบื้องต้น เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ ช่างเชื่อมเรือบนบกหรือใต้น้ำและการซ่อมจักรยานยนต์ เป็นต้น โดยประเทศที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ดี และประสบความสำเร็จในด้านดังกล่าวอย่างเช่น เยอรมนี จะมีการฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี โดยมีการฝึกความอดทน ฝึกความละเอียดและความรอบคอบของภาคแรงงานก่อนที่จะเข้าไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาฝีมือแรงงานและสามารถพัฒนาประเทศไทยให้สอดคล้อง กับนโยบายของรัฐ จึงมีข้อเสนอเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. ควรมีการสำรวจความต้องการแรงงานที่แท้จริงจากภาคอุตสาหกรรมและบริการ

๒. ควรต้องมีการบูรณาการระหว่างภาคการผลิตและภาคเอกชนโดยเร่งด่วน เพื่อให้มีการพัฒนา มาตรฐานฝีมือแรงงานในลักษณะทวิภาคีเครือข่ายและเป็นการส่งเสริมให้มีระบบพัฒนาฝีมือแรงงาน แบบครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรสนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานในตลาดโลก

๔. ควรสนับสนุนให้มีการทดสอบฝีมือแรงงานไทยและสร้างระบบประกันคุณภาพอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานในสาขาอาชีพที่สอดคล้องและทันต่อความต้องการของภาคการผลิตและบริการ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

คณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ควรพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. ดังนี้

๑. มาตรา ๙ วรรคสุดท้าย บัญญัติว่า “ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องใด ถ้าคณะกรรมการมีมติให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใด หรือคณะกรรมการตามกฎหมายใดนำไปปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานนั้น หรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติตามโดยเร็ว”

จึงเห็นว่า คณะกรรมการต่าง ๆ ที่ใช้อำนาจตามหน้าที่จะมีพระราชบัญญัติใช้บังคับและปฏิบัติในหน่วยงานอยู่แล้ว หากคณะกรรมการชุดนี้จะมีอำนาจหน้าที่ไปสั่งหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้หรือไม่อย่างไร

๒. มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูล หรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ประกอบการพิจารณาได้ ในกรณีนี้อาจเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้”

จึงเห็นว่า การบัญญัติในลักษณะนี้อาจเป็นการให้อำนาจแก่คณะอนุกรรมการมากเกินไป และมีสภาพบังคับใช้ที่เข้มงวดมาก แม้แต่พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาก็ไม่มีสภาพบังคับใช้ที่รุนแรงเช่นนี้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาทบทวนในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในอนาคตต่อไป

๓. มาตรา ๑๗ บัญญัติว่า “ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในสังกัดดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเทียบโอนผลการฝึกอบรมหรือประสบการณ์การทำงาน หรือผลการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ หรือผลการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติของกำลังแรงงานไปเป็นผลทางการศึกษาเพื่อให้ได้รับคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน โดยให้ดำเนินการให้ได้ผลเป็นรูปธรรมและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำทุกครั้งที่มีการประชุม”

จึงเห็นว่า มาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการเทียบโอนผลการฝึกอบรมหรือประสบการณ์ทำงาน หรือรับรองคุณวุฒิวิชาชีพให้แก่แรงงานนั้น กระทรวงศึกษาธิการจะมีกฎหมายและมีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับการเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติให้เกิดความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔. มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “ให้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และเร่งดำเนินการเพื่อให้คุณวุฒิวิชาชีพแก่กำลังแรงงาน รวมถึงดำเนินการเพื่อทำให้องค์กรภาครัฐและเอกชน

เกิดการยอมรับในคุณวุฒิวิชาชีพ ตลอดจนประสานงานให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรองและยอมรับการเทียบโอนคุณวุฒิวิชาชีพกับคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ”

จึงเห็นว่า มาตราดังกล่าวได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรองและยอมรับการเทียบโอนคุณวุฒิทางการศึกษานั้น คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นคณะกรรมการในระดับชาติและมีสถานะจัดตั้งเป็นพระราชบัญญัติเช่นกัน หากกำหนดในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นการก้าวล่วงอำนาจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมากเกินไปหรือไม่

๕. มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกระทรวงการคลัง ดำเนินการจัดให้มีสิทธิและประโยชน์ทางการลงทุนหรือทางภาษีแก่หน่วยงานภาคเอกชนที่ได้ดำเนินการใด ๆ อันเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหรือตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้”

จากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่าเมื่อหน่วยงานภาคเอกชนจัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานเสร็จแล้ว ควรให้มีสิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจัดสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือประโยชน์อื่น ๆ ให้แก่หน่วยงานภาคเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีพระราชบัญญัติควบคุม บังคับและกำกับในการปฏิบัติเช่นกัน ซึ่งการที่จะไปสั่งให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอาจจะเป็นการใช้อำนาจมากเกินไป ดังนั้น จึงควรนำบทบัญญัติมาตราดังกล่าวไปพิจารณาทบทวนให้มีความรอบคอบและชัดเจนยิ่งขึ้น

๖. มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานหรือกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แล้วแต่กรณี เพื่อช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินงานตามแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กำลังแรงงาน ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ตลอดจนจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนา กำลังแรงงานของประเทศตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ถือว่าการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งต้องได้รับการช่วยเหลือหรืออุดหนุนจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานหรือกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แล้วแต่กรณี ”

จึงเห็นว่า การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการก้าวล่วงหรือสั่งการให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนา กำลังแรงงานของประเทศ ซึ่งพิจารณาแล้วจะเห็นว่าคณะกรรมการที่จะจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ก็มีกฎหมายในการบังคับใช้ของหน่วยงานอยู่แล้วและมีสถานะเป็นพระราชบัญญัติเช่นเดียวกัน จึงอาจทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในอนาคตได้

นายกษิต ภิรมย์

๑. ควรรนำรายงานการศึกษาเกี่ยวกับแรงงานไทยที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่ได้จัดทำไว้ เช่น องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme : UNDP) และธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) เป็นต้น โดยมอบหมายให้กระทรวงแรงงานหรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้รวบรวมและสรุปข้อมูลจากรายงานให้แล้วเสร็จ ภายในเวลา ๑ – ๒ เดือน เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาในการศึกษาหาข้อมูล และยังส่งผลให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๒. ตามร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. กำหนดให้มีคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ (กบรช.) ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ รูปแบบ แนวทาง และวิธีการดำเนินงานด้านการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศในทุกภาคส่วนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนจากภาครัฐ ดังนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ควรมีการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เนื่องจากการพัฒนากำลังแรงงานเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓. ในช่วงระยะเวลาที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอรายงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง การพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของแรงงานไทย และร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงแรงงาน เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางในการพัฒนากำลังแรงงาน ซึ่งการพัฒนาจะต้องมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมเสริมของประเทศไทยด้วย

๔. การพัฒนากำลังแรงงานจะต้องทำงานในลักษณะของการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อจะได้ใช้ศักยภาพและจุดแข็งของแต่ละหน่วยงานในการร่วมกันผลิตและพัฒนากำลังแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต รวมทั้งทำให้การพัฒนาคุณภาพของกำลังแรงงานสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศและสอดคล้องต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งรัฐบาลควรมีส่วนในการให้ความช่วยเหลือและสร้างความร่วมมือระหว่างแรงงาน ผู้ประกอบการ และสถาบันวิชาการ โดยการเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพให้แก่แรงงาน เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๕. เนื่องจากโครงสร้างการผลิตกำลังแรงงานของประเทศไทยยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งยังมีการผลิตกำลังแรงงานใหม่ในสาขาที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการ สถาบันอาชีวศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อทบทวนนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงาน

๖. รัฐบาลควรมีการปรึกษาหารือร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของแรงงานไทยภายใน ๕ - ๑๐ ปี เพื่อประโยชน์ในการนำแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการ

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓